

Istungidokument

B9-0176/2024

11.3.2024

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Venemaa poolt ebaseaduslikult omastatud Rumeenia vara tagastamise kohta
(2024/2605(RSP))

Nicolae Ștefănuță, Francisco Guerreiro, Henrike Hahn
fraktsiooni Verts/ALE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Venemaa poolt ebaseaduslikult omastatud Rumeenia vara tagastamise kohta
(2024/2605(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Venemaa kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 167,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 3 lõiget 3,
 - võttes arvesse relvakonflikti korral kultuuriväärtuste kaitse 1954. aasta Haagi konventsiooni,
 - võttes arvesse UNESCO kultuuriväärtuste ebaseadusliku sisseveo, väljaveo ja omandiõiguse üleandmise keelamise ning ärahoidmise abinõude 1970. aasta konventsiooni,
 - võttes arvesse 1995. aasta UNIDROITi konventsiooni varastatud või ebaseaduslikult eksporditud kultuuriväärtuste kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 132,
- A. arvestades, et 1916. aastal ohustasid Rumeenia riigivara keskriigid ning Rumeenia valitsuse ja Rumeenia Riigipanga esindajad kirjutasid Venemaaga alla protokollile, milles sätestatakse tingimused selle vara esimese saadetise veoks Moskvasse, et seda seal hoida; arvestades, et selles protokollis on sätestatud, et Venemaa valitsus annab Rumeenia varale veoohutuse, hoiustamise turvalisuse ja Rumeeniale tagastamise suhtes garantii; arvestades, et 1917. aastal järgnes teine saadetus ja sellele lisatud allkirjastatud protokoll;
- B. arvestades, et mõiste „vara“ viitab siin Rumeenia Riigipanga kullavarule, mis koosneb kullakangidest ja haruldastest müntidest, aga ka riigi rahvuspärandisse kuuluvatele kultuuri- ja kunstiesemetele;
- C. arvestades, et kogu vara, mis anti Venemaale seaduslikult hoiule, hõlmas 91,5 tonni Rumeenia Riigipanga varudesse kuuluvat puhast kulda, juveelide ja haruldaste müntide kuninglikke kollektsioone ning kultuurilise ja ajaloolise tähtsusega vara, nagu riigiarhiivid, dokumendid, väärtuslikud ajaloolised käsikirjad, kultuuripärandi hulka kuuluvad maalid, haruldased raamatud ning paljude avalike ja eraasutuste kollektsioonid, mis kajastavad Rumeenia ajalugu rohkem kui viie sajandi ulatuses;
- D. arvestades, et hoolimata sellest, mis on sätestatud allkirjastatud protokollides, ei ole Venemaa nõus Rumeeniale tema vara täielikult tagastama; arvestades, et omastatud Rumeenia vara tagastamine on Rumeenia inimestele nii kultuuri, ajaloo kui ka institutsioonilisest seisukohast väga oluline;

- E. arvestades, et Venemaa on pidanud alates 24. veebruarist 2022 Ukraina vastu ebaseaduslikku, provotseerimata ja põhjendamata agressioonisõda, millega rikutakse jõhkralt ja jämedalt ÜRO põhikirja ja rahvusvahelise õiguse aluspõhimõtteid;
1. mõistab hukka Rumeenia vara ebaseadusliku omastamise ja tahtliku kinnihoidmise Venemaa Föderatsiooni poolt, millega rikutakse nii Rumeenia kui ka Venemaa poolt 1916. ja 1917. aastal allkirjastatud protokollidokumente ja õiguslikke garantiisid tagastamise kohta;
 2. rõhutab I maailmasõjast tingitud ohtude tõttu Venemaale hoidmiseks saadetud artefaktide numismaatilist ja kultuurilist väärtust; rõhutab, et kuigi suurem osa kultuuri- ja kunstiväärtustest ning arhiividest tagastati Rumeeniale 1935. ja 1956. aastal, jättis Venemaa, hoolimata protokollidest, mis allkirjastati vara üleandmisel Venemaale, tagastamata 91,5 tonni puhast kulda, mis on osa Rumeenia Riigipanga varudest; märgib, et Kremli hoiustatud Rumeenia puhta kulla koguväärtus on praegu üle 5,5 miljardi euro;
 3. märgib, et 2003. aastal loodi Rumeenia ja Venemaa ühiskomisjon, mis koosneb ekspertidest, kelle ülesanne on aidata kaasa vara tagastamist puudutavatele aruteludele ja pingutustele; peab kahetsusväärseks, et järgnenud aastatel ja viimati 2019. aastal toimunud komisjoni koosolekud ei viinud poolte vahel vara tagastamise kokkuleppeni; märgib, et Venemaa Föderatsioon ja varasemalt NSVL ei ole kunagi ametlikult tunnistanud, et kõnealune vara kuulub Rumeeniale ja tuleks tagastada;
 4. palub Venemaal viivitamata tagastada Rumeeniale ülejäänud osa Rumeenia varast, mis viidi vastavalt allkirjastatud protokollide sätetele 1916. ja 1917. aastal Venemaale;
 5. rõhutab, et Venemaa ebaseaduslik, provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu on põhjalikult muutnud konteksti, milles ELi Venemaa-poliitikat, sealhulgas diplomaatilisi suhteid, saab arutada ja kindlaks määrata; märgib võimalust lisada Rumeenia vara tagastamise nõue ELi ja Venemaa suhete taastamise tulevaste päevakorda, kui Venemaa on täitnud nõuded suhete normaliseerimiseks ELiga, eelkõige lõpetanud täielikult kogu oma sõjalise tegevuse Ukrainas ning viinud kõik oma väed ja kogu sõjavarustuse tingimusteta kogu Ukraina rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumilt välja;
 6. kutsub komisjoni üles toetama Rumeenia ametiasutusi seaduslike võimaluste uurimisel, mis tagaksid vara viivitamatu tagastamise Rumeeniale;
 7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Euroopa välisteenistusele, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Venemaa Föderatsiooni presidendile, valitsusele ja parlamendile.